

DECEMBER

1 P. Elič, Škofof +
2 S. Bibljuna
3 N. I. Adventna &
4 P. Barbara, dev.
5 T. Šaba, opat
6 S. Nikolaj
7 Ambrož
8 P. Kristina, M. D.
9 S. Peter Kanisij
10 N. Z. Adventna &
11 P. Damasus
12 T. Otilija
13 S. Lucija, dev.
14 Č. Spiridijon
15 P. Kristina +
16 S. Ezezelj

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations).

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKI
LIST V
ZDRAŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

STEV. (NO.) 237.

CHICAGO, ILL., SREDA, 13. DECEMBRA — WEDNESDAY, DECEMBER 13, 1939

LETNIK (VOL.) XLVIII.

Finska zahteva pomoč od sveta - Nemčija svari nevtralce

Finska zahteva dejansko podporo, ne pomoč z resolucijami. — Napraviti skuša vtis, da vodi križarsko vojno za rešitev zapadne civilizacije. — Rusija nasprotno trdi, da je bila Finska orodje zapadnega kapitalizma.

Zeneva, Švica. — Na zborovanju Lige narodov je finski delegat, R. Holsti, v ponedeljek povdari, da potrebuje njegova država nemudno pomoč od zunanjega sveta, in sicer praktično in dejansko, ne samo v besedah. "Finskega ljudstva ne moremo braniti proti napadom, krogam, ročnim granatam in plinu z mednarodnimi resolucijami," je dejal ter dostavil sledenči poziv: "Gospodje, storite svojo dolžnost. Finsko ljudstvo izvršuje svojo dolžnost napram celiemu civiliziranemu svetu in plačuje z najbolj dragoceno vseh stvari — s svojo lastno krvjo."

Iz tega poziva se razvidi, da se Finska trudi, napraviti na svet vtis, da vodi nekako križarsko vojno, da reši celo zapadno civilizacijo, in, da zato pričakuje ter nekako naranost zahteva, da jo ostali zapadni svet podpira. To staliče, na katerega se je postavila Finska, se razvidi še bolj iz poziva, ki ga je sprejel finski parlament v ponedeljek in ga naslovil na "naročne sveta." Poziv se zaključuje s sledenčimi besedami:

"Doslej smo se proti napadajočim armadам bojevali sami, dasi je bitka dejansko začela celega človeštva. Nudili smo že dokaz, da smo pripravljeni, iti do skrajnosti v tej borbi, toda menimo, da civilizirani svet, ki nam je pokazal že dosti simpatije, nas ne more pustiti samih v boju proti našemu, številno močnejšemu sovražniku. Naš položaj kot predstraga zapadne civilizacije nam daje pravico, da pričakujemo pomoč od drugih civiliziranih narodov. Na vse te naslavila parlament Finske svoj apel."

Dočim torej ta dežela s tistimi, ki simpatizirajo z njo, trdi, da je postala nedolžna žrtve "imperialističnega barbarskega vzhoda," pa skušajo nasprotno Rusiju in njeni pristaši napraviti popolnoma nasprotni vtis na svet. Ti trdi, da ni bila Finska tekom zadnjih več let drugega kakor orodje v rokah zapadnega kapitalizma in, da je dobivala njena vlada bankirjev velike denarne podpore od zapadnih, zlasti angleških finančnikov, ter, da je tudi s tem denarjem ter deloma s pritiskom na finsko ljudstvo mogla zgraditi močne utrdbe, ki jih ima zdaj ob ruski meji. Zapadne kapitalistične države, pravijo ti viri, so napravile iz Finske nekako strategično bazo, s katere bi bil mogoč uspešen naskok na proletarsko Rusijo v bodoči vojni, katero so snovale proti sovjetski Uniji. Take nevarnosti, pravijo, ni mogla Rusija trpeti ob svoji meji in to je bil vzrok za njen sedanji nastop, ki da je torej povsem obrambnega značaja proti finančnim magnatom zapadne progu.

VOJNA NI ZADEVA Z. D.

Amerika ima ostati neutralna, povdari poslanik.

Boston, Mass. — Ob svojem dohodu domov na počitnice se je ameriški poslanik za Anglijo, J. P. Kennedy, ta ponedeljek izrazil, da ni prav nobenega povoda, niti ekonomskega, niti finančnega, niti socialnega, zaradi katerega bi se moral Amerika čutiti dolžno, poseči v vojno. Tisti, ki bi skušal, zaplesti Zed. države v evropske homatije, bi moral dati ameriškemu ljudstvu prav jasen odgovor, zato. Vsakdo pa, ki kandidira za kako javno mesto, mora vedati volilcem, nekaj bo na pravil glede evropske situacije, kajti to že vsi vemo, marve pove nam naj, kako bo to napravil, je dejal Kennedy.

RAZKRITA ZAROTA NA NEMŠKEMU PARNIKU

Riga, Latvija. — Nemški potniški parnik Sierra Cordova se je zadnjo nedeljo vrnil v tukajšnje pristanišče, od koder je prej odplul z 1266 nemškimi izseljenci. Potnikom se je objavilo, da se je povratek izvršil v svrhu popravil v mašineriji, toda pozneje se je odkril pravi vzrok, namreč, da so se med tovorom na parniku našle vžigalne bombe, vsled česar so ladjo temeljito preiskali.

ČETRT MILJARDE ZA RELIF NA MESEC

Washington, D. C. — Vodstvo socijalne zavarovalnine je objavilo v nedeljo, da se je tekmo letosnjega oktobra izplačalo iz federalne zakladnice skoraj 270 milijonov dolarjev osebam na vladnih rešilnih delih in za druge javne podpore. To je sicer za štiri odstotke več kakor v septembetu, toda za 16 odstotkov manj kakor v oktobru 1938.

MALO PREPOZNO SE PRI- GLASIL

Morgan City, La. — Na tukajšnji državnem urad za informacije je zadnji teden pisal neki moški iz Kolin, La., ter prosil za pojasnilo, kako bi mogel dobiti delo pri gradbi nekega mostu preko Atchafalaya reke. Ko je prejel odgovor je bilo gotovo nemalo osupel in razočaran. Povedalo se mu je namreč, da je bil tisti most dograjen — pred petimi leti.

ga sveta. Iz tega je razvidno, kaki propagandi iz dveh virov so podvrgeni delegati držav, ki so zdaj zbrani tukaj na sedanjem Lige narodov. Kakor povsod drugod, bo brez dvojma tudi tukaj zmagala tista stran, ki bo vodila boljšo propagando.

NAZIJSKA IDEJA O MIRU

Svetovni mir bo zavladal pod nazijskim vodstvom, pravi.

Berlin, Nemčija. — Kak svetovni "mir" si predstavlja naziji, da bo nastopil po koncu sedanja vojne, o tem se te dni izrazili dve vplivni nazijski osebnosti. Prvi od njih je bil minister za vzgojo, B. Rust, ki je brez prikrivanja povedal, da bo mir mogoč le pod nemškim svetovnim "vodstvom." Rekel je namreč: "Po zmagovitem koncu sedanja velike borbe se bo začelo novo stoletje — stoletje mirnega razvoja belih narodov pod nemškim vodstvom." Drugi, namreč vodja nemške mladine, von Schirach, je izrazil podobno idejo nemškega vodstva bele rase ter obenem povdari, da je nalogič človeštva, da premaga Angležje, češ, da njih višji razred brede v skrajnem materializmu in ne hrepeni za drugim, ter ne pozna druga kakor denar in zlato; živiljenjske filozofije nima nobene.

KOMUNISTI DEMONSTRI- RALI V ZAGREBU

Zagreb, Jugoslavija. — Do prelivanja krvi je prišlo zadnjo nedeljo v tukajšnjem mestu, ko so komunisti vprizorili demonstracijo za Rusijo. Policija je namreč oddala strele proti demonstrantom, pri čemer sta bila ranjena dva delavca. Bil pa je upostavljen red, na kar so oboroženi stražniki hrvaške seljačke stranke patrulirali ceste.

PRI SVOJEM OPRAVILU UMRL

New York, N. Y. — Znan komponist in pianist, dr. Wm. Grosz, je umrl tako smerti, kakoršen je morebiti sam zečel, namreč med svojim najljubšim opravilom, igrajen na klavir. Pri tem, ko je spremjal na piano tri pevce, ki so pelj opero "Rosénevalier," je omahnil ravno, ko je odigral zadnje akorde, ki nosijo besede "V božjem imenu." Star je bil 45 let.

MEHIKA SE IZRAZILA PROTI KOMUNIZMU

Mexico City, Mehika. — Neka skupina v mehiškem senatu je zadnjo nedeljo sprejela resolucijo, s katero ima Mehika pokazati očitno nasprotstvo proti Rusiji in proti komunizmu. Resolucija, ki je imela prti začetkom tedna v razpravo pred celim senat, zaveta, da se uradno edočri obsoča, ki jo je izrazil predsednik Cardenas proti napadu Rusije na Finsko, in se obenem v njej priporoča predsedniku, da odstrani iz javnih uradov vse tiste komuniste, ki so škodljivi administraciji.

KRIŽEM SVETA

London, Anglija. — V petek zadnjega tedna so iz taborišča nemških vojnih ujetnikov ušli štirje Nemci. Enega so ujeli takoj drugi dan, dočim so se ostali še skrivali preko nedelje.

Bruselj, Nemčija. — Kraljica-vdova Elizabeta, mati kralja Leopolda, je morala biti v nedeljo pod zdravniško oskrbo. Šla je namreč obiskat in inspicirat vojaške čete, pri čemer si je nakopala prehlad.

Havana, Kuba. — Bivši načelnik kubanskega generalata, F. Batista, je bil zadnjo nedeljo nominiran za predsedniškega kandidata od zagreb, Jugoslavija. — Do predstavljanja krvi je prišlo zadnjo nedeljo v tukajšnjem mestu, ko so komunisti vprizorili demonstracijo za Rusijo. Policija je namreč oddala strele proti demonstrantom, pri čemer sta bila ranjena dva delavca. Bil pa je upostavljen red, na kar so oboroženi stražniki hrvaške seljačke stranke patrulirali ceste.

ITALIJA PODPIRA FINSKO

Zeneva, Švica. — Tukajšnji italijanski krogi trdijo, da je poslal Mussolini zadnji teden na Finsko s 50 italijanskimi aeroplani tudi skupino vojašta redne italijanske armade. Dočim so bili aeroplani odpolnili po naročilu, ki ga je finska vlada že prej vložila, se pa vojaško spremstvo smatra za znamenje, da namerava Mussolini aktiwno poseči v vojno na Finsku, kakor je svoječasno v španško vojno. Čim bolj uspešno se bodo Finči upirali, tem znatneša bo Italijanska pomoč, pravijo.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA'

dnevniku "Am. Slovencu"!

KOČLJIV POLOŽAJ

Naziji povdajajo, da nevtralne države krše nevtralnost, ako se udeležujejo zborovanja Lige.

Berlin, Nemčija. — V kak kočlјiv položaj je spravilo sedanje zasedanje Lige narodov male evropske nevtralne države, se razvidi iz glasov v nazijskem časopisu te dni. V njem se namreč svari te države, da se spuščajo v skrajno nevorno podvetje že s tem, ko so zborovanja udeležujejo, kaj šele, ako na njem glasujejo.

Listi povdajajo, da je bilo sedanje zborovanje izključno angleško-francoska afera. Ako se ga torej nevtralne države udeležujejo, s tem očitno kršijo nevtralnost, ker se počastijo na stran ene od dveh skupin, ki so med seboj v vojni. Sedanja Liga, pravijo, je anglo-francoska organizacija, naperjena proti Rusiji in Nemčiji, ter je torej nujno priporočati nevtralcem, naj drže svoje roke proč od nje.

Eden listov pa je naperil že izrecen napad na Švico, ker je dovolila, da se na njenih tleh vrši sedanje ne-nevtralnostno zborovanje.

Vidi se iz tega, da so nevtralne države zašle v kritičen precep, da se zamerijo na eno, ali na drugo stran.

NEMČIJA ZANIKA PO- MOČ FINSKI

Berlin, Nemčija. — V naziskih krogih se izraža odločno zanikanje resničnosti poročil, ki trdijo, da pošilja Nemčija vojni material na pomoč Finški. Splošno pa se opaža tukaj, da sledijo naziji z vso pozornostjo ruskim vojnim operacijam, češ, da je od teh deloma tudi usoda Nemčije odvisna. Ako se namreč Rusija ne bo izkazala kot uspešna v vojni, bo njen ugled kot vojaška sila pred svetom trpel, s čimer bo posredno prizadeta tudi Nemčija, ko zdaj računa na morebitno pomoč sovjetrov.

Najnovejše vesti najdete v

dnevniku "Am. Slovencu"!

UTRDENA TOČKA NA FRONTI



Mala utrdbica, kakoršen so razpostavljene ob francoski meji v Maginot obrambni črti. Uporabljajo se za kritje strelnega orožja in so zgrajene tako, da se lahko grane odbijejo od njih.

Iz Jugoslavije

Tudi Jugoslavija je izdala odredbo o zaščiti pred zračnimi napadi. V Ljubljani gradijo podzemne zaklone, v katerih bo našlo zavetje do 20,000 ljudi. — Še druge novice iz domovine.

Ljubljana se pripravlja

Ljubljana, 10. nov. — Težka bremena je občinam naložila uredba o zaščiti pred zračnimi napadi. In vendar je ljubljanska mestna občina na dva dela. Prejela sta je prof. Butenan z berlinske univerze in pa prof. Ružička iz Zuricha, ki je prvi naš rojak, kateri je dobil takoj na nobenem nagrado. Stockholma, 10. nov. — Nobelova nagrada v letošnjem letu za kemijo je bila razdeljena na dva dela. Prejela sta je prof. Butenan z berlinske univerze in pa prof. Ružička iz Zuricha, ki je prvi naš rojak, kateri je dobil takoj na nobenem nagrado. Ružička, se je rodil 13. septembra 1887 v Vukovarju. Doktorat je položil na tehnični visoki šoli v Karlsruhe leta 1910. Bil je asistent v Drudog, v Belgradu in Zagrebu, teoretičirajo, pri nas v Ljubljani pa poteka resno temeljito delo.

Občina je napravila obsežen načrt z gradnjo zavetišč v vseh mestnih hišah in nasebinah. Od tega načrta so nekatera zavetišča že v delu. Tako so bila v Kresiji v kleti urejena razsežna zavetišča, ki bodo varovala pred ruševinami in lažjimi izstrelki. Kleti so sedaj urejene tako, kakor so učila številna predavanja o ureditvi kleti za zavetišča. Za peče na cestah je za primer zračnega napada bodo tudi uvedeni načrti.

Podjetni lesni trgovec Slapar iz Kanderš je kupil pod Sv. Goro velik gozd ter nasekal več sto metrov dry. Velika zaloga je zložena čakala na kupec pod svetogorsko kočo. Našel pa se je hudobnež, ki je sklade na več krajih z žagljo. Trgovec je z žalostjo opazoval, kako mu plameni uničujejo njegovo imetje. Le nekaj malega se je posrečilo.

Obsoba

V Murski soboti je bil pred temošnjim okrožnim sodiščem obsojen na 7 mesecev strogega zapora Rudolf Šijanc iz Žihlave. Člani Marinčičeve družine so ga obkladili z nevšečnimi priimki, zaradi tega je Šijanc doma vzel nož in ricico z voza ter navabil na Marinčičev in v metežu splošnega pretepa sunil z nožem Jakoba Marinčiča v hrbot. Karl Marinčič je pa bratomaševal s tem, da je s kolom nakleščil Šijanca, za kar je bil tudi on obsojen na en mesec zapora.

Zenin pobegnil izpred oltarja. V vasi Furjanci pri Karlovici bi se imel 20 letni Marko Jambrošič poročiti z 18 letno hčerkko bogatega posestnika. Zenin in nevesta sta že bila pred oltarjem, obkrožena s svatimi in župnik, ki je govoril začetne besede poročnega obreda.

Tedaj se je pa zenin naglo obrnil in stekel izpred oltarje proti izhodu, kjer ga je že čakal njegov priatelj z avtomobilom ter ga naglo odpeljal. — Mladega Jambrošiča je o

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

The first and the Oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891.
Published by:

Issued daily, except Sunday, Monday
and the day after holidays.

EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:

Za celo leto \$5.00 For one year \$5.00

Za pol leta 2.50 For half a year 2.50

Za četrt leta 1.50 For three months 1.50

Za Chicago, Kanado in Evropo:
Chicago, Canada and Europe:

Za celo leto \$6.00 For one year \$6.00

Za pol leta 3.00 For half a year 3.00

Za četrt leta 1.75 For three months 1.75

Poštna številka 3c Single copy 3c

Dopisi včasna posoma za listo objave morajo biti poslanji na urešništvo
vsi dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas
do tretjega določenja. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopis ured-
ništvo ne vraca.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at
Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

Par sličic

Prva sličica. Beneš je predsednik brez Češke, Sikorski predsednik brez Poljske, ali Poljske le na papirju. Upajmo še proti upanju. Vseh zadnjih dvajset let sta bila Čeh in Poljak ko pes in mačka. Vse je šlo. Zdaj sta si vsaj "predsednika" podala roki. Uzajemno in skupno bodo Čehi in Poljaki delali za upostavitev zdaj izgubljenih držav. Nekaj je, in vsi upi še niso šli po vodi. Morda le sreča sčasoma tudi Slovane pamet.

Druga sličica. Mažaron Tiso je postal predsednik Slovaške. Človek bi se razjokal. Pa je dosti veselja v Slovaški. Sam Ribbentrop je podaril Slovakinj nekaj hribov, katere so Čehoslovaški ukradli Poljaki. Kaka velikodušnost od pravičnih (?) Nemcev! Ali ni djal Nemec le iz žepa v žep? Kakšno besedo ima pristen Slovak v Slovakinji? In Slovakinj so izgubili najlepši del in do pol milijona Slovakinj, da Karpatke Rusi niti ne omenim. Radi par goli hribov veselje, radi strašnih izgub nič žalosti. Ako so to slovaške figure so pač le slovaške in mažaronske, če bi bile slovanske figure, bi človek najraje pljunil.

Tretja sličica. Med Hrvati so se prikazali obrisi neke avtonomije. Zopet pravim: lepo, ampak ni lepo. Večinoma govori revolver in boksar in na strehah skače rdeči petelin in zeleni kadri oživljajo staro rokovnjaštvo. Avtonomija... he... he.

Cetrta sličica. Slovenci niti obrisov kake avtonomije še nimajo. Morda pa pride. Lepo, če pride. Pa govorijo Hrvatje že zdaj, da se mora vse Slovence izgnati, in Slovenci pravijo, da morajo dobiti vsako vasico, ki bi bila v hrvaški banovini. Pri vojaščini še ni avtonomije, pa pravijo, da mora priti tudi do te, in se bojim, da ne bo mir, dokler ne pride do vojaške avtonomije in jutri imamo lahko — hrvaško-slovensko vojsko in dosti krv radi par vasi. Hitlera ne vidijo niti Hrvatje niti Slovenci.

Peta sličica. Nisem za nobeno aristokracijo, ako ni na mestu, le molze, tlači, in bi se lahko izhajalo brez nje. Zopet pa nisem proti aristokraciji, ako je na mestu in se zaveda dolžnosti in dela za skupni dobrobit vsega naroda. Peščica Mažarov se krepko drži in drži to peščico, kakor bi bilo pol sveta naseljenega z Mažari.

Nekaj aristokracije so imeli edinole Poljaki. Kakšna je bila? Menda hudo slaba in za nič. Mogoče. Prav smrt vse Poljske pripisujejo le ti — šlahti. Pa dobro. Moskoviči so že likvidirali in bodo, ako še niso vsega opravili. V novih nemških provincah sploh Poljak ne sme niti poljski govoriti, tu velja le smrt. Ali bo še okoli Varšave kačka Poljska? Ako bo, bo brez aristokracije, brez šlahte. Pa dobro. Upajmo vsaj, da bo kulturno na višku, ko so kulturno vsaj najvišji krogci, toraj šlahta, vse zafučali.

Sesta sličica. Ne gre za kak gol nacionalizem, ki je suh in prazen. Gre za narodnost, slovansko narodnost, ki edinole more biti podlaga tudi kaki državni tvorbi. Kjer je narodnost vsaj trenutno zatrta, kakor pri Čehih in Poljakinj, je izginila tudi državna tvorba. Kako je ali kako utegne biti?

Ali se more pri sovjetski Rusiji govoriti o vplivu kače ruske, slovanske narodnosti, je težko določiti in presoditi. Neki trdijo tako, drugi zanikajo, jaz vsaj bi dvolil, ker komunizem in ateizem vse zasencji. Poljaki so zdaj na tleh, enako Čehi, Slovakinj so farsa. Tam na severu je za Slovane podobno vse le spanju v kakem mirovoru med mrtvimi.

Kako na jugu, med Južnimi Slovani? Bolgari so le Bolgari, za slovanstvo ne štejejo dosti, in bodo le Bolgari, ako jih kdo ne prime za lase. V Jugoslaviji? Saj vidite. Ali naj postane jutri slika še bolj žalostna? Če se obrne na Hitlerovo stran, se bo njemu pridružil tudi laški Mussolini, in do Carigrada bo za balkanske Slovane nastopila smrt.

Ampak Hitler še ni zmagal, in upajmo, da ne bo. Recimo, da podleže, in stavim, da ga bo Stalin začel mazati, ako gre njegova zvezda proti zatonu. Recimo, da zatone. Ali pride do ustajenja med Čehi in Poljaki? Ali bi se ne spopadi že jutri, in še s Slovakinj? In bojim se, da bo začela na Balkanu teči kri med Slovani samimi, ako mine nevarnost od strani Hitlera. Klanje naprej.

Težko mi je pri srcu, ampak rešitev in ohranitev pred novim klanjem vidim le, če pride močna roka vsaj za ohranitev narodnosti pri Slovanih in za staleni mir iz — Rusije, in če je ta roka še tako trda in grda. Ako roka prime vsakega, ki hoče le kri, le klati radi vsake vasice, za lase in upostaviti mir, se na znotraj lahko poravnava marsikaka zabloda, s krvjo in klanjem nikoli, in narodna smrt prav vse izključuje.

Danes je pa slika hudo žalostna, ampak vsaj resnična, in le resnica more rešiti.



O TEM IN ONEM IZ CHICACE

Chicago, III.

Zadnjo nedeljo je imelo društvo Najs. Imena svoj četrtletni in obenem letni shod. Pri pol 8 sv. maši se je člansvo udeležilo to pot skoro korporativno skupnega sv. obhajila. Toliko mož in fantov je pristopilo h skupnemu sv. obhajilu, da je to naredilo prav mogočen utis, na vse načine. Po maši pa so imeli člani Najs. Imena skupni zajutrek v cerkveni dvoranji v nato letno sejo društva. G. Župnik P. Edward Gabrenja, je imel lep nagovor na društvenike. Seja je razpravljalata tudi o načinih, s katerimi bi se še bolj pozivilo življene tega lepega in koristnega cerkvenega društva mož in fantov. Več važnih zaključkov se je sprejelo. V odbor so bili izvoljeni zopet vsi dosedanjši starci odborniki Mr. Leo Mladic, predsednik, Mr. Mike Trinko, podpredsednik; Mr. Joseph Zihner, zapisnikar, Mr. Joseph Tursich, tajnik in blagajnik; duhovni vodja in preč. g. P. Edward Gabrenja.

Za katoličane so društva takega značaja, kakor je društvo Najs. Imena velike važnosti. Društva Najs. Imena in društva Kršč. žena in mati so v vsaki fari glavni stebri, na katerih sloni socialna in duhovna aktivnost vseh cerkvenih občin. Posebno v sodobnih časih so katoličani še posebno poklicani, da so čeječi na svojih granicah, ko po svetu naskokuje krščanstvo in katoliško cerkev vse razne zmotne ideologije. Kolika nevarnost je zlasti za mlade fante in može, da podležejo mamljivih vabilom nasprotnih taborov. Zato je treba neprestanega zidanja v sрcih in dušah, zakaj v srcah in dušah mož in fantov ter žena in deklet stojijo granice katoliške miselnosti. In če te niso močne in trdne, so naše meje slabе. Zato imajo zlasti takratna društva, kakor je društvo blagajničarka. — Na Ely, Minn. je bil izvoljen za mestnega sodnika rojak Jožef Mertel. Slovenski kandidatje

društva. Le krepko naprej.

Prihodnjo nedeljo dne 16. decembra bo v šolski dvorani sv. Štefana božična prireditev naše šolske mladine. Vsako leto šolarji sv. Štefana prirede lepo božičnico in tako bodo tudi letos. Slovenci, pridejte od blizu in daleč v posebitev način. Večer ob 7. uri priredite slovenskih šolarjev sv. Štefana. Napolnimo ta večer dvorano do zadnjega kotička in pokazimo, da smo zavedni Slovenci in da znamo ceniti vrednoti trud in prizadevanje naših slovenskih učiteljev častnih sester, ki se mučijo z našimi otroci.

Knjigarna Amer. Slovence je nabavila letos več zelo zanimivih predmetov, ki so pripravna za božična darila. V zalogni ima raznovrstne jaslice po različnih cenah. Slovenske in angleške molitvenike in rožne vence. Pridite v ogledite si te predmete morda najdete med tem praktično božično darilo za vaše starše, brate, sestre, hčere, sinove ali prijatelje.

Tisti, ki so iz raznih vzrokov morda pozabili ali drugače poslati svojim domaćim v starci kraj denarno božično darilo, imajo še priliko. Še je čas, da pošljete svojim domaćim božično darilo v obliki denarne pošiljatve. Naš urad bo sprejemal take pošiljatve do petka večer dne 15. decembra, nakar bodo poslane te božične pošiljatve potom zračne pošte v Jugoslavijo.

VOLITVE IN SLOVENCI V MINNESOTI

V Aurori, Minn. je bil izvoljen 5. dec. za mestnega blagajnika rojak Joseph Stepetz. — Na Gilbertu, Minn. je bil izvoljen za mestnega "trustista" rojak Frank Schweiger, rojak Jožef Sitarič, 'je izvoljen blagajnikom in rojak Jožef Vukelič pa za mestnega tajnika. — Na Keewatinu, Minn. je bila izvoljena rojakinja Mary Zevnik za mestnega blagajničarko. — Na Ely, Minn. je bil izvoljen za mestnega sodnika rojak Jožef Mertel. Slovenski kandidatje

bili. Zdi se, da jih je kandidalo preveč in so se tako glasovi poceplili. Tudi pri volitvah je treba strategije, kakor v vojski.

TO IN ONO IZ LA SALLE

La Salle, Ill.

Slovenski otroci ki pohajajo šolo sv. Roka, se prav pridno pripravljajo, pod spremnim vodstvom čč. sester, za lepo božično igro, ki se bo vrnila v šolski dvorani v nedeljo 17. decembra ob 8 uri zvečer. — Naši slovenski otroci nam vsako leto pripravijo lepo prireditev, s katero nas vse razveselijo. Zato je priporočljivo, da čim preje kupite vstopnice za zgoraj omenjeno božično prireditev, da bo omenjeno nedeljska dvorana nabito polna.

Dne 29. novembra se je v našem mestu mudil "Miklavž." To pot se je pripeljal z letalom s severnega tečaja, zato ni bilo prav nič čudno, da se je oni dan našli toliko ljudstva v mestu. Čas je, so rekli, da bi tudi nam delavcem Miklavž prinesel kaj boljših časov in boljšo plačo.

Zadnje dni novembra so se mudili za par ur v našem mestu jolički rojaki in sicer Mr. Joseph Gersich in sin Mr. Frank Resich s svojo soprogom. Spotoma so se oglasili tudi pri Tonetu v dolini, ki se je tega prijateljskega obiska zelo razveselil in je reklo: "Hvala možje prijatelji!

Pred par dnevi sem se mudil po opravkih gori na hribu, to je "jamrovo" med našimi dobrimi slovenskimi rojaki, katerih me je skoro vsak hotel potegniti v spodnji štuk. Mr. France mi je reklo: "Več Tone, kar z menoj pojdi v spodnji štuk." — Kaj, šmenta, si ga tudi ti napravil; lep duh ima, sem mu reklo. — Da, da, vsako leto nekoliko. Povem pa, da sem bil prav vesel, ko sem slišal prvi in drugi "tenor," kako sta vuela in pella, tam iz kota se je pa "bas" oglašal. — Da, dobrega imajo nekateri naši lasalski rojaki. To je rujna vinska kapljica. — Več France, takega bi pa vsaki dan več meric popil in bi reklo: "Živijo!"

Posebno novo je to, kar bom sedaj napisal. Celih 16 let ni imel naš cerkveni pevski zbor svojega časnega odbora. Od 28. novembra zvečer ga pa ima. Ta večer je namreč naš mladi organist Mr. Millvin Jordan naprosil vse člane in članice pevskega zabora, da bi si izvolili odbor za leto 1940. Tako je bilo vse zadovoljno in izvolili so slednje pevce:

Predsednik Anton Strukel, podpredsednik Joe Bratte, tajnica Miss Ethel Pearce, blagajničarka pa Miss Albina Bregach, pevovodja Mr. Millvin Jordan. Zbor bo imel svoje seje vsaki prvi torek v mesecu. Pevski vodja so vsaki torek zvečer ob 7:30 in nedeljo popoldne. Vabi se vse pevce in pevke, da bi se redno udeleževali pevskih vaj. Pa naj tudi pridejo še takji zraven, ki imajo veselje peti v cerkvi. Je res, kot smo že slišali, da pevec ki poje, s tem dvakrat

zoli. To sta se izrazila že bivša čč. gg. misjonarja in župnika Rev. Odilo Hajnšek in Rev. Bernard Ambrožič, katerih se pevski zbor še vedno z veseljem spominja. To je bilo veselo v letih 1930 in 1931. Kako veselo smo takrat skušali zapeli in koliko se tudi takrat naučili. Zato smo tema dvema čč. gg. duhovnikoma še danes hvaležni.

Božični prazniki so tudi že kar pred durmi. Cerkveni pevski zbor se zelo dobro pripravlja, da bo pod vodstvom novega vodnika last raznih drugih držav. Mašla tolažba za Angleže je v tem, ker so istočasno Nemci

čast božiča v cerkvi sv. Roka. Vsem pridnim pevcom in pevkom, faranom in farankam pa želim zdrave in vesele božične praznike in milosti pole Novo leto.

Anton Strukel, zastopnik

14 LADIJ ŠLO V ENEM DNEVU

London, Anglija. — Zadnji petek je vojna na morju zahtevala izredno veliko število žrtev, nameč celih 14 ladij. Od teh jih je bilo angleških sedem, ostale so bile last raznih drugih držav. Mala tolažba za Angleže je v tem, ker so istočasno Nemci

V blag spomin

PRVE OBLETNICE SMRTI

ko je naš dragi soprog, oz. skrbni oče,

JOSEPH GRUDEN,

zatishen 16. decembra 1938 svoje mile oči ter odšel k počitku.

Zapustil si nas pred letom dni, a dragi tvoj obraz bomo pomnil vse naše življenje. Počivaj mirno tam v črni, tihini gomili, a tvoj duh pa naj živi z nami.

Leto dni je že minilo, od težkega spomina dne, kar od nas ločila nemila smrt te je.

Leto dni je že minilo, kar črna gruda krije te, duh pa tvoj živi še, nikdar pozabljeni nam ne boš.

Spavaj mirno v zemlji tih, ljubi oče in soprog, dokler vse bomo se združili pri ljubemu Bogu.

Žalujoci ostali:

JOSEPHINE GRUDEN, sopraga; FRANK in JOSEPH, sinova; JOSEPHINE, ANNIE in MARY, hčere.

Leadville, Colo., 5. decembra 1939.

PRIMEREN DAN —

da greste potom telefona

Ukrajina joče

ALEKSIJ
PELIPENKO

Menda veš, da je naša cerkev v Volovodivki zaradi darežljivosti vernikov bogata takih predmetov. Odločil sem se, da jih skrijem. Ker sem pa star in ne vem, koliko časa bom še živel in kdaj bomo mogli predmete vrniti nazaj v cerkev, mora nekdo vedeti, kje so skriti. Zato ti bom to povedal. Cerkveni starešina in pevec ne bosta o tem ničesar vedela. Le tebi bom povedal. Če me bodo komunisti vprašali, kje so stvari, jim bom odkrito povedal, da sem jih skril. Skrivališča jim pa seveda ne bom pokazal, edino ti boš še zanj vedel."

"Morda bi našli koga starejšega očka, ki je bolj izkušen od mene," ga je Vasilij boječe prekinil.

"Vse sem natančno premislil," je odgovoril župnik Nikander. "Starejšega ne morem vzeti. Važno je, da bo oni, ki ve na skrivališče, še dolgo živel, ker ne vem, koliko časa bo tako stanje še trajalo. Nič se ne boj, Vasilij. Tebi edinemu bom zaupal. Skrila bova svete posode. Saj veš, da je sleherni novi cerkveni starešina zapriseden, da bo zvest v svoji službi. Tudi tebe bom zaprisedel, da boš skrivnost skrbno hranil in je ne boš nikomur razodel, dokler ne nastopita nova vlada in red."

Vasilij je nepremično stal in premisljeval. Župnik Nikander je končal: "Nič se ne boj, da boš z menoj vred odgovoren. Ce me bodo rdeči poklicani na odgovornost, jim ne bom povedal, da si bil zraven. Bodite pomirjen, vendar ne odreči cerkvi usluge."

Po tem razgovoru je peljal župnik Nikander Vasilija v cerkev, kjer so bile spravljene cerkvene posode. Potem je Vasilija zaprisedel. Nato je napisal seznam vseh predmetov, jih posamič zavil v bombaž in jih položil v zabojo. Potem je zabojo zabil. Še prej sta vse stvari stehala. Bilo je osem in dvajset kilogramov zlata in šest in osemdeset kilogramov srebra.

Ko sta vse lepo spravila, sta odnesla zabojo in ga zakopala. Še enkrat je Nikander opominjal kmeta, da naj skrivnost ohrani skrbno zase.

"Tako boš cerkvi in vsem volovodivškim vernikom storil veliko uslugo, Vasilij! Tvoje ime bodo naslednji rodomi izgovarjali s hvaležnostjo in spoštovanjem."

"Gotovo, očka," je obljubil Vasilij, "vse bom tako storil, kakor ste mi ukazali."

Nato sta se razšla.

Doma je župnik prebrskal ves arhiv. Fregledal je vsak papir in uničil, kar bi moglo pričati, da so v cerkvi zlati ali srebrni predmeti. Le listine o bakrenih in bronastih potrebščinah, ki so ostale v cerkvi, je pustil nedotaknjene.

Preteklo je nekaj dni. Župnik Nikander se je pravkar igral z otrokom, ki mu

ga je prepustila uboga žena. Imel je malčka v naročju in dobro se mu je zdelo, kako je mali brodil z ročicami po njegovi sivi bradi in ga cukal sem in tja. To ga je tako zamotilo, da je pozabil na vse težave okoli sebe.

Nenadoma so vstopili v sobo trije možje. Bil je okrajni komisar z dvema župniku nepoznanim spremljevalcem. Bili so prav lepo oblečeni, medtem, ko so imeli drugi ljudje na sebi le cunje. Na prvi pogled je bilo razvidno, da so vsi trije izraelški narodnjaki.

Komaj je župnik Nikander vstal in odložil otroka, so mu že povedali, da so prisili zaradi cerkvenega posodja.

"Tovariš duhovnik," je dejal kratko komisar, "peljite nas v cerkev!"

"Kakor ukazujete," je odvrnil župnik, "vendar moram poklicati prej cerkvenega starešino. Brez njega ne smem oddati cerkvenega posodja."

"Prav," je rekel komisar, "naj gre eden izmed vaju po cerkvenega starešino."

Slednji je prišel in v njegovi navzočnosti je komisar še enkrat izjavil, da so on in njegova spremljevalca komisija zbiralne občine Obidne za izročitev cerkvenih posod in okraskov. Ukažal je, cerkev takoj odpreti in oddati posodje.

Vseh pet mož je stopalo proti cerkvi in župnik Nikander je pokazal vse predmete iz bakra in bronja, ki so bili v cerkvi. Cerkveni starešina je molčal. Ničesar ni vedel.

Ko je župnik Nikander izjavil komisaru, da so to vsi predmeti, ki so v cerkvi, se je zavedel, kaj ga čaka. Komisar ga je vprašal:

"Tovariš duhovnik, izrečeno vas vprašam, ali so to vse posode, ki so tu?"

Zupnik je potrdil.

"Pa ne vidim med njimi nobenih zlatih in srebrnih posod." — Ostro je pogledal cerkvenega starešino. "Če boš govoril neresico, boš poklican na odgovor. Tudi tebe vprašam še enkrat: Ali so tu vse cerkvene potrebsčine? Kje je seznam?"

Cerkveni starešina je pogledoval v zadrgi na župnika Nikandra. Kaj naj odgovori na to vprašanje? Reče:

"Tovariš komisar, ne služim še dolgo cerkvi. Med svojo službeno dobo še nisem videl drugih predmetov kot te. Zaradi seznama morate vprašati očka. Ne vem, kje je."

Zupnik Nikander je pripomnil, da je seznam v njegovem stanovanju. Komisar je ukazal iti ponj.

Potem, ko ga je natančno preštudiral in pregledal predmete je izjavil:

(Dalje prih.)

Sirite in pripravočajte list
'Amerikanski Slovenec'!

Krasne slike z okvirji



Tu navedene slike se dobijo v podobah SV. JOŽEFA, MARIJE in PRESV. SRCA JEZUSOVEGA, so v velikosti 11x9, v lepem pozlačenem okvirju in s stekлом. Narejene so tako, da se jih lahko postavi na kosne ali mize. Zelo lepe, ali drugač po želji. Te slike tvorijo najlepši božični dar, za starše, brate, sestre, sinove in hčere, ali prijatelje.

Vsaka izmed navedenih slik stane.....80 centov

Slike manjše oblike v velikosti (4x5) ravno tako v okvirju in s stekлом, pa stanejo.....40c

Naročilom je priložiti potreben znesek.

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road,

Chicago, Illinois

(Continued from page 3)
who will have a gift for each member present on this Sunday evening, Dec. 17, at the Slovenian Hall. The juvenile members will receive a card by mail which will identify them and entitle them to the gift. Be sure to bring this card with you, as you must be present to receive the gift.

A splendid program will open the festivities while we are waiting for Santa. Any new members who fill out an application to join after the cards are mailed will also be taken care of at the party. The adults are also invited.

DENVER WSA ACTIVITY CLUB
Should you read this in time, please come to the meeting of this Club at the Slovenian Hall on Wednesday, December 13, at 7:30 p.m.

The pinocchio league was the guest of Mr. and Mrs. Anthony Jersin last week. The present tournament will finish at the home of Mr. and Mrs. Geo. J. Miroslavich on December 15. We hope to give you the final results and standings in the next External Voice to be dated as of December 27.

NEW YEAR'S EVE DANCE AND PARTY ON SATURDAY, DEC. 30

The Slovenian Home of Denver will hold its Annual New Year's Eve affair on above date and not on the 31st. Plan to be there. An evening full of pleasure and fun is being arranged for you. Everyone in Denver and vicinity should attend this gala affair.

THREE STAR LODGE NO. 33
Chicago, Ill.

Dear Member:

Our Twelfth Annual Dance will be held on Saturday Evening, January 13th, 1939 at St. Paul's Hall, 2131 W. 22nd Place.

No doubt our dances are a success socially, but it is imperative that we put this dance over financially to enhance our present financial standing.

With this in mind we are having a program in connection with this dance. The adds will be \$5.00 full page; \$2.50 half page and the well-wishers will be 15c. Complimentary tickets with each ad. To the member selling 10 tickets, one will be given free. Tickets are 35c.

If each member would secure at least one ad, there would be no doubt about the success of this program. Some members are soliciting more than one ad, so we ask you also, to kindly cooperate. All ads should be turned in to Mr. Leo Jurjovec at 1842 W. 22nd Place or to Mr. Donald Polden at 2029 W. Coulter St., as soon as possible, no later than Jan. 3, 1940.

Additional tickets may be had from Brother Edward Shemezin at 2222 So. Leavitt Street.

Remember, no undertaking can be a complete success without each and every member doing his or her share.

Trusting to your continued cooperation for the coming dance and hoping to see you at our next meeting, we remain,

Fraternally yours,

The Dance Committee.

THREE STAR LODGE NO. 33
Chicago, Ill.

Dear Member:

The next regular monthly meeting will be held at the St. Stephen's Lodge hall on Wednesday Evening at 8:00 P. M. on December 13. As this is the most important meeting of the year, we ask you to make it your business to be present.

Officers for the coming year will be elected at this meeting. Just like any business, the lodge can only progress by electing capable, efficient and progressive officers to handle its affairs for the coming year. Hence we are hoping for a 100% attendance. You are requested to nominate any member whom you think might be capable of holding offices.

As this is the last meeting of the year we expect the members to pay their assessments for the year. In all fairness to the 1940 officers we should not expect them to carry a lot of delinquents; so make up your mind right now to take care of the matter at this meeting.

Refreshments will be served as usual after the meeting.

Remember the date WEDNESDAY EVENING, DECEMBER 13; election of officers and also your assessments.

Fraternally yours,
Donald Polden, Fin. Secretary.

WASHINGTON JUVENILES
NO. 9
Cleveland, Ohio.

With the end of the year approaching I turn my hand toward writing in behalf of the Washington Juveniles. Before I go any further, I want to state that the officers are very much disgusted with the poor co-operation given by the members during the year 1939. Attendance at our meetings for this year was far below expectation. The officers and the few active members had their hands tied when they tried to decide to make a party. So all you members including myself make it your business to attend the final meeting of the year on Fri., Dec. 15. This meeting will be held at the usual place, which is at the Slovenian Hall at 6:30 P. M. On that night the elections of officers for the coming year will be held. Your attendance will mean a vote for your favorite candidate. After this important meeting there will be a treat for all members. This is made possible with the help of the Senior Lodge. Dancing will be the feature attraction of the evening. Refreshments will be served. This affair by the way is free, made possible by the older members. So if you don't want to miss an evening of fun, make it your business to be present at this

meeting.

A novel affair will be held, after the business of our meetings is completed. This affair concerns all members present. With Christmas just two weeks away, an exchange of gifts between us will take place. So every one attending is asked to pay visit to their neighborhood 10c store and make a purchase and bring it with them.

So in closing I again urge all the juvenile members of the Washington Juniors to put a circle around the 15th as a reminder not to forget this ever important meeting.

Last but not least I wish at this time to extend holiday greetings to all the members of the Western Slavic Association.

Mary Strazisar.

Cleveland, Ohio.

Dear Members:

During the month of December the Washington Juveniles Lodge No. 9 will have their monthly meeting. During this meeting the members will elect the most qualified boys or girls for officers. Everyone is urged to attend this important meeting. A party is in store for everyone who comes.

Those who can and want to should donate something for our party. There will be a Santa Claus there and the boys and girls who were good can tell him what they want for Christmas; there will also be exchanging of gifts, so everyone must bring ten cent gift, not forgetting the penny tax. Come one! Come all! Don't miss this meeting for you will be very sorry for the rest of your life. I hope, and don't forget if you want to bring a friend they must pay ten cents. Well I'll be seeing you Dec. 15, 1939, at six thirty because the meeting starts then, at the Slovenian Workmen's Home. Won't you join me there. Until then so-long.

Your Vice-president,
Olga Polis.

OUR SECOND GENERATION GREATLY INTERESTED IN NOVAK'S DICTIONARY

The fact that a crying need of an English-Slovene and Slovene-English Dictionary is being felt more and more every day among our immigrants in this country as well as amongst our people over there in Yugoslavia and that for this reason a great demand for it is to be expected as soon as the book has been brought out and put on the market, cannot be denied.

I knew that before I began to work on it, a few years ago. But I was not so sure about the sentiment regarding such a book among the people of our second generation, as they were then an entirely unknown quantity to me in this respect, and yet I hoped that they will go along with their parents in this matter, at least many of them.

According to many letters coming to me from different parts of the country, especially since the publication of Adamic's article in behalf of my work, I may state that my hope did not fail me. Here is one picked at random:

"Dear Mr. Novak: My response to the article about you in the Zajedničar was immediate, but because of careless mislaying of the page containing your address, there was a delay in sending the small contribution.

You must derive a great deal of satisfaction in seeing a finished product of your efforts and ambitions, something that will not be short-lived. Certainly a language is not short-lived

because there will never be the supremacy of one universal language to demolish the rest, so there should be no doubts as to the worthiness of your objective.

Wishing you the greatest success, I remain yours truly

Having no authority to publish the writer's name and her place of habitation, I omitted them. But he who wishes to see the original of the letter cited above, may see me in Room 302, 612 N. Michigan Ave., Chicago, Ill., any day in the week.

Zvonko A. Novak.

Oglasni v Amerikanskem Slovencu imajo vedno uspeh.

Božični prazniki



Naši rojaki v starem kraju sedaj žive v upu in strahu, da jim bodo prihranjeni vojne grozote. V takem kritičnem času vsakdo potrebuje tolazila in bodila. Osrečili jih bote, aka se jim spomnite s pismom ali kartico. Ako pa vam razmere doprščajo, jim pa pošljite mal dar v obliki denarnice pošiljke. Mi delar še vedno pošljamo v starj kraj in zato tudi vašo božično pošiljko lahko za vas izvršimo.

CENE ZA DENARNE POŠILJKE:

Din 100...\$ 2.50	Lir 50...\$ 3.15
Din 200... 4.80	Lir 100... 6.00
Din 300... 7.00	Lir 200... 11.85</